

YALNIZLIK KOLAY MI TERKETMEK KADAR?

Melike EĞER

Hayat bazen güzel, bazen kötü, bazen çirkin, bazen heyecanlı, bazen katlanılması zor, bazen..., hayat bazen HAYAT!...

İşte hayatın bazen hayat olduğu, hayat dolu olduğu, yaşanıldığının farkına varıldığı günleri onlarla paylaştım bugün. (11 Eylül 2004 –Pertek)

Bugün

'Gitmeyin, birgün daha kalın!'

'Keşke siz bizim öğretmenlerimiz olsaydınız!' diyen bakışları dinledim... Çünkü hayat bazen hayattı sonrası neydiki hemen hemen hergün yenen mercimek çorbası ve yapış yapış makarnaydı onların deyimiyle, büyüklerin (üst sınıfların) gelip ellerinden verilen hediyeleri, kitapları almaları sonra toplarını patlatmalarıydı. Yani mücadeleydi hayat bundan sonra. Bugün yaptıklarına: hiç yorulduğunu anlamadan doya doya koşmaya, gülmeye, oynamaya, sımsıcak sarılmaya fırsat vermeyen bir mücadele... Bu yüzdendi o 'kalın!' diye yalvaran bakışlar, son anları sarmaş dolaş, nefessiz sarılmalarla geçirmeler, çoktan özlemle dolmuş ellerin otobüse el sallayışları, yüzlerde son kalan buruk gülümsemeler...

Pertek Yibo'da gözlerime önce yabancı yabancı bakıp sonra gülümseyen gözler belime

sarılarak veda ettiler bana. Ellerimin hiç boş kalmadığı günler yaşadım Pertek'de. Bu hayat güzeldi ve sarılmak gerekirdi, bırakmamak, her anını doya doya yaşamak!... Çiğdem ve arkadaşı hiç yanımdan ayrılmadı bugün: teneffüslerde, dış etkinlikte, sabah etkinlikler başlamadan, yemeklerde...

Çiğdem 5. sınıfa gidiyordu ama yaşlılarından boyu kısıydı. Sert ve soğuk gözleri vardı, o küçük bedeniyle gözleri ne kadar zıtlardı, biri korunmaya muhtaç, bir yerlere sinmiş diğeri yıllar görmüş geçirmiş, mücadeleci... Belki Çiğdem'deki bu zıtlıklar etkiledi beni, ama bir türlü çözemedim onu, yalnız mıydı, sinirli miydi, korkuyor muydu neydi o gözlerindeki ifade??? Onu anladığım tek nokta belki sıcaklığı, sarılmayı sevdiği oldu, bu da yetti ayrılıncaya kadar her şeyi paylaşacak oluşumuza... Onunla beraberken gözlerindeki ifadenin değiştiğine şahit oldum; ilk gördüğümde çekingen, soğuk, kızgın bulduğum gözler artık bunları taşımak istemiyordu; birden yalnız olduklarını, birilerine sarılmak istediklerini özgürce söyleyiverdiler... Belime sarılarak okulun bahçesinde gezmek istiyordu, eğlenmek istiyordu.

Çiğdem, merakla verilen ajandaya bakıyordu resimleri bana da göstererek, gülümsüyordu Çiğdem ve onun gözleri...

Çiğdem ve adını aklımda tutamadığım arkadaşıydı benim için Pertek'i farklı kılan, beni kalabalıkta görüp yanlarına çağırdılar, yemek yerken, yanyana dolaşırken yazın ne yaptıklarını, yan masadaki çocuğun hasta oluşunu, babalarının yaptığı evi, annelerinin onlara neler ördüklerini anlattılar, yeri geldi ben başkalarıyla muhabbete, oynamaya başlayınca kızdıkları ya da kıskandıkları için bırakıp gittiler, ama hiçbir şey olmamış gibi yanıma koşan yine onlardı. Çünkü çocuktular onlar, bi gülümseyiş bi sarılış unutturuverirdi her şeyi...

Beni uğurlarken elimden sıkıca tutup doya doya sarıldılar, onlardan hafızamda son kalan otobüse bindiğimde el sallamak için beni arayışları, gördüklerindeki o sevinç ve geride sessiz kalışları...

Otobüste sordum kendi kendime: 'Niye yaşıyoruz bunları çocuklarımıza, onları mücadelelerinde yalnız bırakıyoruz, terkediyoruz, yalnızlık kolay mı terketmek kadar???...'

Sonra Çiğdem'in gözlerindeki anlamı değiştirebildiğimiz geldi aklıma ve mektup konusunda ondan aldığım söz, koltuğuma yaslandım ve Çiğdem bu sefer terkedilmiyor dedim kendi kendime...

13 Eylül-Nazımiye

Deniz'le yemekhanede karşılaştık, bugün ondan bir şey öğrendim Barış'dan da. Yemek sırasında beklerken takıldım Deniz'e, "merhaba" dedim arkasına döndü, yabancı gözler biraz konuştuktan sonra öyle parladılar ki anlatamam tozlanmış bir kutunun içinden gözümü alan bir şeyler çıkıverdi sanki. Bana derslerden, neler yaptığından bahsetti. Dün okula arkadaşlarıyla top oynamaya geldiklerini, arkadaşlarının topunu patlatınca yenisini almak için çarşıya gidişlerini, amcasından para isteyişlerini anlattı. Hem yemeğini büyük bir iştahla yedi Deniz hem de hiç yorulmadan anlatmaya devam etti, yüzündeki gözlerinkinden farksız olan o gülümsemesiyle...

Arkadaşlığımıza yemek sırasında karşılaştığımızda karar vermiştik; benim yemeğimi o alıp bana verecekti, oysaki ben onun arkadaşıydım, yemeğimi o alsaydı mıydı? Böyle söyledim Deniz'e ve ancak ikna edebildim yemeğimi kendim almaya.

İki arkadaşık biz her yerde beraberdik dış etkinlikte, teneffüslerde, gece eğlencede... Hep onu örme kazağından tanıdım, önlüğünün okuldan sonra da gömleğinin üzerine giydiği, o kazağı görünce aynı parlak gözler arasında Deniz'in geldiğini anlıyordum. "Öğretmenim, Melike abla oyun oynamıycakmıyız, oyuncaklar nerde, bakın ben napıyorum" diye koşturdu hep, ne ben onun peşini bıraktım ne de o benim...

Şimdi düşünüyorum da yemekhanedeki o "merhaba" yetmişti bir çocuğun kocaman, içten, sıcacık gülümseyişine şahit

olmaya, onu dinleyen biri vardı ya yeterdi heyecanlı heyecanlı, yorulmadan her şeyi anlatmaya çalışmasına...

Barış yemekten sonra dışarda yalnız oturuyordu, yanına oturdum. Top oynamışlar yorulmuş. Olgun bir ifadeyle kendinden bahsetti, İstanbul'da doğmuş, 7. sınıfa kadar orda kalmışlar, Barış şimdi 8. sınıf. "Burası daha güzel" dedi Barış, "ordaki okullar 50-60 kişiydi, 3er

oturuyorduk, öğretimi de iyi buranın". Ama İstanbul'u da unutamamış: "ilerde doktor olucam, İstanbul'da doktor olucam" diyor. Tatilde İstanbul'a gidecekmiş tek başına, babası

söz vermiş, gidip okulunun oraları, gezdiği oynadığı sokakları gezecek, Eyüp'e gidecek... Babası kaset yapıyor düğünlere gidiyormuş, "eee o zaman senin de sesin güzeldir" dedim, hemen bir türküyü söyledi bana, ne kadar güzel ne kadar içten söylüyordu, karşıdakinin boğazına birşeyler düğümlenecek kadar güzel...

Deniz'le Barış: iki durgun çocuk, bir merhabayla renkleniverdi sanki. Hayatıma iki anlam olarak girdiler, gülümseyişleri, o parlayan gözleri, heyecanla ya da özlemle

geçmiş anlatışları, koşuşturmacaları, sessiz biyerde oturuşları, gözleri kapalı yaşayarak söyledikleri türküler... Karşılaştığım her çocuk ayrı bir yaşam ayrı bir gülümseyiş ayrı bir özlem, onların içlerinde anlatacakları çok şey vardı, bir merhaba yeterdi dünyalarını karşıdakine açmaya... Deniz ve Barış bana bunu öğretti.

Nazımiye’de birçok çocukla tanıştım, onlar sevgiden ilgiden şımarmış çocuklar değildi, onlar sevgi nedir ilgi nedir anlayamamış çocuklardı ki şımarmak nedir bilmiyorlardı. 3’e geçmiş bir çocuk 1e kaydolmuş kardeşine abilik edecek kadar büyümüşler, birbirlerine sahip çıkmayı öğrenmişlerdi. Yemeğini alıp önüne koymak, kendi tasını kardeşine vermek, yemek kuyruğunun uzandığı merdivenlerde takılıp düşen küçüğün elinden tutup kaldırmak... Bunlar onları o kadar kocaman o kadar cesur ve o kadar olgun yapmıştı ki daha 10una 15ine girmeden. Farkında olmadan yaşama büyük adımlarla başlamışlardı...

Şimdi düşünüyorum da Nazımiye’de gerçekten çok şeyin farkına varmış; çocuklardan çok şey öğrenmişim. Şimdiye kadar hiç omzuma yatıp bana sıkıca sarılan bir çocukla film izlememişim, hele ki ilk defa o saatte gördüğüm bir çocukla... Elimi sadece omzuna atmıştım, başını omzuma koydu ve sıkı sıkı sarılarak izledi filmi, ne tuhaf şeydi yaşamak...

14 Eylül-Kandilli

Ve Kandilli, bir okul bahçesine sığınmış 10 civarı aile, gerdirilmiş bezlerle çevreledikleri avluları, yanyana dizilmiş çadırlar, hemen hemen her çadırdan çıkan 2-5 yaş arasındaki çocuklar, yeni evliler ve özenle döşenmiş heran misafir kabul edebilecekleri çadırları... Mart ayında geçirilen deprem bu kadar insanı bir okul bahçesine sürükleyivermişti.

Okul kapısından önce, ayaklarım beni o yöne götürdü. Gerdirilmiş bezi kaldırıp içeri bakarken toplanıvermişti ‘hoşgeldiniz, buyrun’lar etrafıma, belki de sonradan yaklaşan o gençti depremin en çok zarar verdiği... Açıköğretimde okurken evlenmiş, sonradan bırakmış, “bilirsin diyor doğunun erkeklerini kadınının kendinden üstün olmasını istemezler, o yüzden bıraktım. Şimdi de işsiz eşim, beni çalıştırmıyor da...” 3 yaşlarında bir çocuğu vardı, annesinin elini hiç bırakmak istemeyen. Deprem sırasında başka odadaymış çocuğu, “yetişemedim, sarılıp korkma diyemedim, bişey yapamadım ya bu deli etti beni” diyor, aylarca tedavi görmüş 1 ay olmuş tedaviyi keseli... Yüzü çaresiz, çökmüş görünüyor, çocuğu arkadaşlarıyla oynaması için her bırakışında ağlayınca çaresiz bana bakıyor ‘Hep böyle, napıcam bilmiyorum...’ diyerek... Her çadırda ayrı bir düşünce, ayrı bir umutsuzluk, yarın kaygısı, ama her gelene bir davet, bir güler yüz var hala ellerinde...

Şükretmek lügatımızda hep vardır bizim, canımıza bişey olmadı ya, bazılarımıza 2 çadır bile düştü ya aylar boyunca çekilen acılar, sinirlerin yıpranması, işsizlik, evsizlik, devletin aylardır hiçbir teşebbüste bulunmayışı pek koymaz bize...

15 Eylül- Aşkale

Bugün derste hemen hemen her okulda bahsettiğim, bir bakıma kendi başarımın formülü olan 3 basamağı yazdım tahtaya; en son basamak 'Elinden gelenin en iyisini yapmak' tı, sonra bir parmak gördüm havada, 8. sınıf bir kız şunu sordu:
-Hocam elimizden gelenin en iyisini yaptık diyelim ama ya annemiz babamız okutmazsa?... Ne denebilirdi böyle bir gerçeğe? Beklemeden yanıtlamaya çalıştım:
-O zaman sen elinden gelenin en iyisini yapmamışsındır, anneni babanı ikna etmen elinden gelenin en iyisini yapmanın içinde zaten...

Akşamki eğlencede bir öğrenci (ilkokul 2-3 tü galiba) sürekli ağlıyordu, şarkılar yavaştı ona acıklı gelmişti galiba, kafasından neler geçiyordu bilmiyorum, birilerini mi özlemişti yaşadığı bir şeyler mi aklına gelmişti...Durmadan ağlıyordu dayanamadım yanına gittim, 'Niye ağlıyorsun bak biz sizin için geldik, etrafına bi bak senden başka herkes gülüyo eğleniyo' dedim, durdu, kafasını kaldırdı ama çok geçmeden diğer türküyle tekrar başladı ağlamaya. Kolonya vardı yanımda ferahlar diye düşünerek çantamdan çıkardım o anda nerden düşünebilirdim çatlamış ellerinin yanıp canı acıyacağını, donakaldım iyiki ellerine üflemeği akıl edebilmişim...

16 Eylül- Demirözü

Aşkale'den sonraki durağımız Demirözü'ydü, doya doya ettiğimiz o güzel kahvaltı ve çocuklarla oynadığımız, bizim takımın yenildiği basketbol maçı geldi hemen aklıma. Bir de etkinlikler bittikten sonra dersine girdiğim birkaç kızın gelip benle sohbet etmesi...

Kızlardan biri bana 'Melike abla gerçekten biz 10 sene sonrayı mı gördük,10 sene sonra gerçekten öyle mi olcaz' dedi biran duraksadım, etkinlikte onlarla gözleri kapalı, hayal ederek yürüye yürüye 10 yıl sonrasına gitmiştik, o hallerine bakıp geri döndük. Ama bu soru onların bunu hayal olarak, kendi yarattıkları birşey olarak nitelendirmemiş olduklarını gösterdi, şaşırdım evet dedim ama başarının formülünü uygularsanız...

18 Eylül – Suşehri

Otobüsten iner inmez etrafımızı saran onca çocuk, hoşgeldiniz diyen onlarca güleç ve meraklı göz...Yeni bir okul ama hep aynı bakış, aynı heyecan, aynı merak...Kendi kendime bunları fısıldarken biranda o kadar çocuğun arasında buluvermiştim kendimi. Etkinlikler başlamadan dışarda etrafıma toplanan çocuklarla konuşuyordum, Emre ve ablası da vardı aralarında. Emre'nin çürük olan ön dişini farkedince

-Emre dişlerin çürümüş yoksa sen dişlerini fırçalamıyor musun deyiverdim

-Ama benim macunum yok dedi

-Ablası niye macun almıyorsun Emre'ye

-Harçlığımız bitti de o yüzden...

Sormamam gereken bir soruyu düşünmeden soruvermiş konuşmanın nereye gideceğini tahmin edemeden sürdürmüştüm, suçlu muydum mahçup mu????

Sadece bunlar değil yaşadıklarım onca gülüş, onca sarılış, onca halay, onca sohbet, onca şaşkınlık, onca ayrılık...var daha. Düşününce sığdıramıyor insan o kadar yaşanılanı 12güne, inanamıyor 12 günde insanın bu kadar şey öğrenip bu kadar farklı duyguyu birarada yaşayabileceğine: Mesudiye'de akşam yemeğinden sonra oynadığımız çocukluk oyunum (el çırpıp tekerleme söyleme), Aşkale'de akşam yemeğinden sonra çocuklarla "upwords" oynayışımız, çocukların becerip benim bir türlü beceremediğim balon yapma etkinliği, voleybolda, frizbide çocukların bitmek bilmeyen enerjisi, gece çocuklardan öğrendiğim halaylar, mektup yazacaklarına dair verilen sözler... Çiğdem'in gururla arkadaşlarıyla suladıkları ve büyüttükleri bahçedeki çiçekleri göstermesi, yatakhanelerinde yalnız yatan bazen arkadaşına sarılarak uyuyan, bizi uyukulu gözlerle bekleyip biz gelmeden uyumayan sabah da erkenden sırf bizi uğurlamak için kalkan çocuklar...

Öyle bir şey ki

bazen göğsünü sıkıştırıyor insanın:

Hüseyin hocanın sunumunda gösterdiği bir çocuğun mektubundaki o sözleri:

'hayvanların da ayrı bir yeri olmalı'yı duyduğum anda olduğu
gibi ya da

“Soni'nin hikayesini” dinleyip uzun süre Soni'yi düşünmekten kendimi alamadığım
gibi...

Öyle bir şey ki

insan kendisiyle gurur duyuyor

bir çocuk sana onun için önemli olduğunu hissettirdiğindeki gibi...

Melike Eğer

Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü 4. Sınıf (2004)

www.ilkyar.org.tr ilkyar@ilkyar.org.tr

İLKYAR izlenimlerindeki resimler izinsiz kullanılmaz

